

СВІТОВА ТОРГІВЛЯ ТА ПОЗИЦІЯ УКРАЇНИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ

Гужва О.І., гр. МЕ-11

Науковий керівник – ст. викл. Тімченко О.Д.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Середній обсяг світового експорту товарів і послуг у десятиріччі (1990-2000 рр.) складав 2,683 млрд. дол., а в наступному (2000-2010 рр.) - вже 5,736 млрд. дол., тобто зріс у 2,1 рази.

Зростає відкритість економік провідних країн світу, що засвідчує їх активну участь у процесах глобалізації. Так, питома вага зовнішньоторговельного товарообігу у ВВП зросла в 2011 р. у США до 20%, у Франції - до 35-37%, в Німеччині - до 40-42%, в Англії майже до 50%. Лідируючі позиції у світовому експорті посідають країни "великої сімки", серед них на першому місці - США з річним обсягом експорту 624,5 млрд. дол., що складає 11,8% глобального експорту. Замикає сімку Канада з розміром експорту у 201,6 млрд. дол. та з часткою у світовій торгівлі 3,8%.

Україна веде активну зовнішньоторговельну політику. У 2011 р. вона проводила торговельні операції більш ніж з 180 країнами світу. Зовнішня торгівля має для України велике значення. Так, якщо у США і Японії експорт у структурі ВВП становить близько 10%, у Франції та Польщі - 20%, то в Україні у 2011 р. частка експорту товарів становила 31%, а послуг - близько 10% від ВВП.

Стан зовнішньої торгівлі реально відображає ситуацію, яка склалася в економіці України. У 2010 р. на бартерних умовах обсяг експорту товарів становив 9,6%, а імпорту - 8,6%. Лише внаслідок втручання державних органів значно скоротився обсяг експортно-імпортних операцій і в 2011 році вони становили відповідно 3,6% і 2,8%.

У товарній структурі експорту переважають сировина та товари первинної обробки: чорні метали, добрива, продукти неорганічної хімії, вироби з чорних металів, цукор та кондитерські вироби з цукру, хоча експортуються і готові вироби - ядерні реактори, котли, обладнання, механізми, засоби наземного транспорту, електричні машини тощо. Експорт товарів обробної промисловості обмежений внаслідок їх низької конкурентоспроможності.

Структура українського експорту неефективна, в імпорті переважають товари, які в достатній кількості виробляються або можуть вироблятися в Україні.